LLIBRES

Josep M. Aragonès i Rebollar

LA BÍBLIA A L'ABAST. COMENTARIS AL LECCIONARI DE LA MISSA DOMINICAL. CICLE C. VOLUM IV. TEMPS DE DURANT L'ANY/2

Ed. Abadia de Montserrat. 2004. Col. El gra de blat.

D'entrada vull avisar que el pobre pagès que signa aquestes línies no en sap, de la temàtica del volum, altra cosa que la derivada del natural exercici de la pràctica dominical i la docència en una escola cristiana. Coneix i es vol saber, però, amic de l'il·lustre canonge penedesenc del Clot que aquests dies ha vist closa la que ha de ser la seva obra magna, la que es va iniciar el 2001 amb el primer volum del cicle A i que ara es clou amb aquest que motiva el nostre comentari. Obra magna, ingent, que supera els tres milers de pàgines i que, tot i haver estat confegida a Torrelavit, sembla haver passat gairebé desapercebuda a casa nostra, amb aquell silenci cenobial que no se pas si és un exercici gaire saludable –en especial a la vista dels darrers esdeveniments de jurisdicció eclesiàstica que ens ha tocat de veure i ens tocarà de viure– en aquest temps nostre on, a primer cop d'ull, sempre sembla que té la raó el que crida més.

Des de fa gairebé una dècada tinc a la tauleta de nit un volum exquisit, *La claror de la mirada de Déu*, proses breus de Mn. Aragonès que –ho pot certificar la constant temptació escèptica de qui això signa– són una bona eina per a la reflexió, amb la prosa clara i efectiva del Josep M. Aragonès de sempre. Ara el volum que comentem clou una labor d'anys –primer publicada a les pàgines de *Catalunya Cristiana* i ara revisada i editada de forma definitiva– en el comentari de les lectures bíbliques. Una tasca ingent, però magnífica, i una aportació essencial, en la mesura que ho és el text bíblic per als cristians, al coneixement i la comprensió de la paraula de Déu. De mica en mica hi anem entrant, un diumenge rere l'altre, mentre fem palesa al seu autor la nostra felicitació més efusiva per la labor ara completada.

J. S. B.

Emili Giralt i Raventós

EMPRESARIS, NOBLES I VINYATERS. 50 ANYS DE RECERCA HISTÒRICA. ESCRITS SELECCIONATS

Ed. Universitat de València. 2002. Col·lecció Honoris Causa. Edició a càrrec de Manuel Ardit Lucas.

La Universitat de València ha volgut reconèixer el qui va ser un dels seus professors més insignes amb una edició que per primera vegada posa a l'abast una colla de textos d'Emili Giralt, sovint gairebé perduts en publicacions tan diverses com esparses. El resultat és una edició espèndida, de reconegut i merescut homenatge, amb una presentació del professor Manuel Ardit, responsable de l'edició, i els discursos pronunciats en l'acte d'investidura de l'il·lustre vilafranquí com a doctor Honoris Causa per la Universitat de València, la que va ser durant tants anys la seva universitat. Una aproximació biobibliogràfica clou aquesta primera part i ens confirma –62 ressenyes bibliogràfiques– allò que ja sabíem: el professor Giralt és persona de bibliografia tan breu com essencial i transcendent en la historiografia contemporània. Ho remarquen els catorze treballs que constitueixen el gruix del volum,

una obra ara finalment compilada i al nostre abast i, a la vegada, un motiu per a la felicitació i el reconeixement a qui tots els penedesencs tenim com a mestre en el coneixement històric de la nostra terra.

J. S. B.

AADD

TERRITORIS ANTICS DE LA MEDITERRÀNIA I LA COSSETÀNIA ORIENTAL

Ed. Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Barcelona 2003.

Edició completa i acurada, en un volum de gran format, de les actes del Simposi Internacional d'Arqueologia del Baix Penedès que es va celebrar al Vendrell del 8 al 10 de novembre del 2001 i que va comptar amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Penedesencs entre altres entitats.

Volum de referència i consulta que aplega els parlaments de l'acte de presentació del simposi, les vuit ponències presentades amb els corresponents comentaris en els debats, i que han estat editats en la llengua original de cada una de les intervencions –català, castellà, francès i italià–. Inclou igualment les més de vint comunicacions presentades, algunes amb les aportacions del debat corresponent, i encara les intervencions de la taula rodona i els parlaments de l'acte de cloenda. L'edició s'acompanya d'un ampli conjunt de dibuixos, mapes i fotografies en una edició de singular cura.

J. M. L.

Romà Macario

CENT ANYS DE CANT CORAL A VILOBÍ DEL PENEDÈS 1903-2003

Ed. Ajuntament de Vilobí del Penedès. 2003.

L'existència d'un estendard de la "Societat Coral L'agrícola de Viloví del Panadés" datat el 1903 documenta històricament la constància en la labor coral en aquesta població i justifica aquest volum que constitueix un recull divers de testimoniatges i documents de tota mena a l'entorn d'una activitat col·lectiva que pel seu mateix caire voluntarista sovint ha patit alts i baixos i en certs moments històrics no ha anat més enllà de les cantades de caramelles, però que ha deixat una fonda petjada en la pràctica totalitat de les famílies d'aquesta comunitat en la qual es remarca també la personalitat d'alguns destacats músics. En conjunt, una ben acurada labor de recerca i aplec de tota mena de dades i documentació, bona part de la qual veu la llum per primera vegada fora de l'àmbit familiar.

J. M. L.

Antoni Margarit

OLÈRDOLA MEDIEVAL. RECULL DE NOTES PER A LA SEVA HISTÒRIA

Ed. L'autor. Sant Cugat Sesgarrigues 2003-2004.

El passat any 2003 Mn. Antoni Margarit va iniciar de forma simple i humil l'edició en fascicles, cada un d'una quarantena de pàgines, d'un aplec de dades històriques medievals diverses sobre el Penedès a l'entorn d'Olèrdola, sovint acompanyat de notes i comentaris de base documental, així com mapes, fotografies i quadres genealògics que ajuden a entendre el contingut de l'exposició. Fins al moment de redactar aquest comentari

–juny del 2004– s'han publicat quatre fascicles, el tercer acompanyat d'un annex consistent en el mapa del Castrum Olerdola (s. X-XII), dissenyat per Montserrat Martí Soler i que aplega aquest entorn històric que abastava bona part del present Alt Penedès, la pràctica totalitat de l'actual Garraf i fins més enllà de Castellet i Cubelles pel que fa al Baix Penedès dels nostres dies. També el fascicle quart s'acompanya d'un annex sobre el veritable traçat de la Via Augusta amb un text d'A. Margarit sobre les parets monedàries sobre el gual de Santa Margarida - Els Gorgs, encara amb el complement del mapa on es dibuixa el seu traçat entre Martorell i l'Arboç.

J. M. L.

Joan Vilaseca i Figueras

125è ANIVERSARI DE LA BENEDICCIÓ I COL·LOCACIÓ DE LES CAMPANES. PARRÒQUIA DE SANTA MAGDALENA DE BONASTRE

Ed. La Torratxa. Ajuntament de Bonastre. Juliol 2003.

Una acurada i digna edició va esdevenir recordatori commemoratiu d'aquell 1878 quan, d'acord amb la completa crònica de Mn. Josep Sanabre que l'autor ha aplegat en aquest opuscle, es van batejar tres campanes noves i se'ls va donar nom d'acord amb tot un complet cerimonial. A l'entorn d'aquest motiu l'autor ha estudiat igualment el tema del so de les campanes, fa algunes consideracions sobre la història del poble, comenta les principals característiques de les tres estadants del campanar, aplega alguns antecedents del tema de les notes de Mn. Sanabre i completa encara el treball amb diversos textos referencials que van del 1726 a 1905.

J. M. L.

Josep Garcia Raventós

EL CORDER DE CALAFELL. MEMÒRIES DE L'ÚLTIM CORDER

Text a cura de Fermí Alari. Col. Llibres de Matrícula. Calafell 2003. Cartipàs 7.

Blai Solé i Mañé

UN TEMPS, UNA ÈPOCA. QUAN ELS QUE VIATJÀVEM ÈREM POCS

Col. Llibres de Matrícula. Testimonis. Calafell 2004. Cartipàs 9.

Ja hem comentat en algun moment que la trajectòria del modest projecte editorial de Miquel Montoliu i Joan Santacana és veritablement brillant, tota una sorpresa en una comunitat humana de les dimensions breus de Calafell, del Calafell de sempre. No es tracta, evidentment, d'un cúmul de casualitats, tot i poder comptar amb aportacions ben importants, sinó que resulta d'una labor sovint acurada com la que esdevé específica en aquests dos volums memorialístics, en especial en el del corder, tal com ens l'ofereix el treball de recerca de Fermí Alari en l'àmbit de la història oral.

Quan el text de Blai Solé recomana la lectura de les notes de memòria de Josep Garcia Raventós és perquè parteix de la consciència que aquell testimoniatge i el que ell ens oferirà en el llibre són complementaris. El retrat del corder és el d'una societat marinera i rural de fondes arrels decimonòniques amb una base de transmissió per oralitat, sovint en petits episodis que poden haver estat mitificats i que provenen de la tradició familiar. El testimoniatge de Blai Soler és el de la generació que els va seguir, la de la primera i més dura

postguerra, però també la del "desarrollismo", la d'un Calafell que veu com els seus fills corren món per tornar al cau quan correspon.

En un i altre cas és ben interessant el caire de narració oral que s'ha sabut mantenir en la prosa, amb la simplicitat del comentari més que la vocació literària. D'aquí que ambdues edicions permetin sentir la veu del narrador. En el cas del corder, home d'escassa formació cultural, aquesta oralitat esdevé d'una tonalitat veritablement excepcional, amb un llenguatge propi, viu i directe, que imagina un auditori i fins anuncia la seva voluntat d'explicar-nos les coses, més per ordre temàtic que cronològic, tal com recorda que s'esdevingueren. A destacar igualment la labor de correcció ortogràfica que ha sabut mantenir la vitalitat de l'expressió popular, la veritable veu del narrador, tot i que farcida de castellanismes i barbarismes que han estat respectats; i encara el notable aparell crític de notes, indicacions de tota mena, aclariment i segones versions del mateix autor en publicacions anteriors.

Ambdós treballs no són altra cosa –i no és pas poc– que una crònica de l'exercici de viure prenent com a base la sinceritat i la senzillesa de les coses de cada dia, un petit manual de l'art d'anar pel món sense oblidar les arrels penedesenques i marineres.

J. S. B.